

ΜΑΘΗΜΑ 22

ΚΛΙΣΗ ΟΥΔΕΤΕΡΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ - 3 ΙΔΙΟΚΛΙΤΑ ΟΥΔΕΤΕΡΑ

ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ σε -v

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	το προϊόν	το σύμπαν	το μηδέν	το φωνήεν
Γενική	του προϊόντος	του σύμπαντος	του μηδενός	του φωνήεντος
Αιτιατική	το προϊόν	το σύμπαν	το μηδέν	το φωνήεν
Κλητική	(ώ) προϊόν	(ώ) σύμπαν	(ώ) μηδέν	(ώ) φωνήεν

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	τα προϊόντα	τα σύμπαντα	—	τα φωνήεντα
Γενική	των προϊόντων	των συμπάντων	—	των φωνήεντων
Αιτιατική	τα προϊόντα	τα σύμπαντα	—	τα φωνήεντα
Κλητική	(ώ) προϊόντα	(ώ) σύμπαντα	—	(ώ) φωνήεντα

- Σύμφωνα με το "πρόιον" κλίνονται τα: παρελθόν, παρόν, μέλλον, καθήκον, ενδιαφέρον, περιβάλλον, συμφέρον, κλπ.

- Σύμφωνα με το "σύμπαν" κλίνεται το "παν" (η αρχαία λέξη από την οποίαν παράγεται η λέξη "σύμπαν").

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Η λέξη «μηδέν» είναι σύνθετη λέξη, με β' συνθετικό την λέξη «έν» (ένα).

Γι' αυτό κλίνεται όπως το «ένα»:

το έν (το ένα) - του ενός → το μηδέν - του μηδενός

Η λέξη μηδέν παράγεται από την λέξη μηδέ (σημαίνει "ποτέ, ούτε") και την λέξη ένα (έν στα αρχαία).

[Δηλαδή το μηδέν σημαίνει «ούτε ένα», «τίποτε».]

Ετυμολογία της λέξης: μηδέ έν [μήτε ένα, ούτε ένα] → μηδ' έν → μηδέν).

ΟΥΔΕΤΕΡΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ σε -ς

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	το τέρας ^S	το φως ^S	το γεγονός ^S	το καθεστώς ^S
Γενική	του τέρατος ^S	του φωτός ^S	του γεγονότος ^S	του καθεστώτος ^S
Αιτιατική	το τέρας ^S	το φως ^S	το γεγονός ^S	το καθεστώς ^S
Κλητική	(ὦ) τέρας ^S	(ὦ) φως ^S	(ὦ) γεγονός ^S	(ὦ) καθεστώς ^S

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				
Ονομαστική	τα τέρατα ^{TA}	τα φώτα ^{TA}	τα γεγονότα ^{TA}	τα καθεστώτα ^{TA}
Γενική	των τεράτων ^{TA}	των φώτων ^{TA}	των γεγονότων ^{TA}	των καθεστώτων ^{TA}
Αιτιατική	τα τέρατα ^{TA}	τα φώτα ^{TA}	τα γεγονότα ^{TA}	τα καθεστώτα ^{TA}
Κλητική	(ὦ) τέρατα ^{TA}	(ὦ) φώτα ^{TA}	(ὦ) γεγονότα ^{TA}	(ὦ) καθεστώτα ^{TA}

Σύμφωνα με το "τέρας" κλίνεται το κρέας και κάποιες αρχαίες λέξεις που δεν χρησιμοποιούνται ιδιαίτερα στα νέα ελληνικά, όπως το κέρας (το κέρατο στα αρχαία) και το πέρας (το χρησιμοποιούμε κυρίως στον πληθυντικό: τα πέρατα [του κόσμου]).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

Τα παραπάνω ουσιαστικά έρχονται από την αρχαία εποχή, γι' αυτό έχουν έναν ιδιαίτερο τύπο κλίσης. Στα νέα ελληνικά τα περισσότερα από αυτά είναι μοναδικά.

Ετσι, δεν υπάρχουν άλλες νεοελληνικές λέξεις [της δημοτικής] που να κλίνονται όπως το φως, το γεγονός, το καθεστώς.

Το "δόρυ" - το "οξύ"

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Ονομαστική	το δόρυ ^U	το οξύ ^U
Γενική	του δόρατος ^U	του οξέος ^U
Αιτιατική	το δόρυ ^U	το οξύ ^U
Κλητική	(ὦ) δόρυ ^U	(ὦ) οξύ ^U

ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Ονομαστική	τα δόρατα ^{TA}	τα οξέα ^{TA}
Γενική	των δοράτων ^{TA}	των οξέων ^{TA}
Αιτιατική	τα δόρατα ^{TA}	τα οξέα ^{TA}
Κλητική	(ὦ) δόρατα ^{TA}	(ὦ) οξέα ^{TA}

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Η λέξη «οξύ» είναι επίθετο (της αρχαίας γλώσσας). Ο λόγος που υπάρχει εδώ είναι πως στα νέα ελληνικά μερικές φορές «φέρεται» σαν να ήταν ουσιαστικό (είναι δηλαδή ένα "ουσιαστικοποιημένο" επίθετο).

ΜΑΘΗΜΑ 22

ΟΝΟΜΑ:

ΚΛΙΣΗ ΟΥΔΕΤΕΡΩΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ - 3 ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφέρετε το δεύτερο ουσιαστικό στην γενική του ενικού αριθμού.

- α. η σημασία - το γεγονός
β. η τιμή - το κρέας
γ. οι νόμοι - το καθεστώς
δ. η εμφάνιση - το τέρας
ε. η ιστορία - το παρελθόν
στ. η λάμψη - το φως
ζ. η αιχμή* - το δόρυ
* αιχμή = η λεπτή και μυτερή άκρη ενός αντικειμένου (η αιχμή του ξίφους, του μαχαιριού, κλπ.)
η. η χρήση - το οξύ
θ. το σύμβολο - το μηδέν
ι. η προστασία - το περιβάλλον

2. Ξαναγράψτε τις παρακάτω προτάσεις βάζοντας τις υπογραμμισμένες λέξεις στον άλλον αριθμό απ' αυτόν που βρίσκονται.

ΠΡΟΣΟΧΗ! Να αλλάξετε και οποιαδήποτε άλλη λέξη χρειάζεται να αλλαχθεί, προσέχοντας πάντα να βγαίνει λογικό νόημα.

- α. Αυτό το παραμύθι μάς μιλάει για κάποιο μυθικό τέρας.
.....
β. Τον τελευταίο καιρό αυξήθηκαν οι τιμές των κρεάτων.
.....
γ. Η σημασία του γεγονότος αυτού είναι μεγάλη για όλους.
.....
δ. Αυτό το οξύ είναι καυστικό! Πρόσεξε μην ακουμπήσεις επάνω του!
.....
ε. Είναι πιο υγιεινό να καταναλώνουμε άσπρο κρέας, παρά κόκκινο.
.....
στ. Το αρχαίο μακεδονικό δόρυ είχε μήκος πάνω από 6 μέτρα.
.....
ζ. Το χρώμα αυτών των οξέων είναι κάπως παράξενο.
.....
η. Ο ήχος του φωνήεντος είναι πιο δυνατός από τον ήχο του συμφώνου.
.....

3. Συμπληρώστε τα κενά με τον κατάλληλο τύπο των λέξεων στις παρενθέσεις.

- α. Οι αστροφυσικοί λένε πως μπορεί να υπάρχουν πολλά (σύμπαν) παράλληλα με το δικό μας. Προς το (παρόν) όμως δεν έχουν επιβεβαιωθεί οι θεωρίες τους.
- β. Οι τιμές των ηλεκτρονικών (προϊόν) έχουν αυξηθεί κατακόρυφα από τις ημέρες του κορονοϊού και των καραντινών που είχαν ακολουθήσει.
- γ. Αρκετοί άνθρωποι ενδιαφέρονται μόνο για τα (συμφέρον) τους.
- δ. Οι μάντεις ασχολούνταν με την πρόβλεψη του (μέλλον) των ανθρώπων.
- ε. Η αιχμή ενός (δόρυ) συνήθως είναι μεταλλική.
- στ. Τα ανθρώπινα (ον) είναι τα μοναδικά πλάσματα της Γης που νομίζουν πως είναι οι αρχηγοί των (παν) επάνω στον πλανήτη.
- ζ. Τα κυριότερα (προϊόν) που παράγει η Ελλάδα είναι οι ελιές και τα εσπεριδοειδή.
- η. Η γιορτή των (φως), δηλαδή των Θεοφανίων, το 2022 έπεσε ημέρα Πέμπτη.
- θ. Οι άνθρωποι μπορούν να επιβιώνουν σε πολλά διαφορετικά (περιβάλλον).
- ι. Ένα παιδί γνωμικό λέει: «Η αρχή είναι το ήμισυ του (παν).
- ια. Θα πάω στο συνεργείο για μια ρύθμιση των (φως) στο αυτοκίνητο μου.
- ιβ. Υπάρχουν αρκετές θεωρίες για την δημιουργία του (σύμπαν).
- ιγ. Η συχνή κατανάλωση κόκκινου (κρέας) και η καταστροφή του (περιβάλλον) έχουν μεγάλη σχέση μεταξύ τους, όσο κι αν αυτό δεν φαίνεται με την πρώτη ματιά.
- ιδ. Με την φαντασία μας μπορούμε να φτάσουμε ως τα (πέρας) του κόσμου.
- ιε. Ήταν άνθρωπος του (καθήκον). Πάντα ήταν ευσυνείδητη στην δουλειά της.
- ιστ. Οι τιμές των εισαγόμενων (προϊόν) είναι πιο ψηλές από αυτές των εγχώριων (ντόπιων).
- ιζ. Ο Θεός, διδάσκουν οι θρησκείες, είναι ο δημιουργός των (παν).
- ιη. Με θερμοκρασίες τόσο ψηλές που λιώνουν ακόμη και μέταλλα, και ατμόσφαιρα γεμάτη από διοξείδιο του άνθρακα και σύννεφα θεικού (οξύ), η Αφροδίτη θα μπορούσε να παρομοιασθεί με την χριστιανική κόλαση, λένε οι αστρονόμοι.
- ιθ. Ένα –ίσως το μοναδικό– καλό που επέφεραν οι καραντίνες διεθνώς εξαιτίας της πανδημίας είναι πως το 2020, με τα κλειστά εργοστάσια και τα ακινητοποιημένα αυτοκίνητα, καθυστέρησε λίγο η καταστροφή του (περιβάλλον).